

ที่ ๗๗๔๗/๒๕๐๕

กรมที่ดิน

๒๖ กันยายน ๒๕๐๕

เรื่อง การแจ้งการครอบครองที่ดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

เนื่องจากการแจ้งการครอบครองที่ดิน ซึ่งทางราชการได้ประกาศให้ผู้ที่ได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ โดยไม่มีหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดินแจ้งการครอบครองก่อนอายุกำหนดที่ ภายใน ๑๔๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ประกาศใช้พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ นั้น ปรากฏว่ามีผู้แจ้งมากรายแจ้งจำนวนเนื้อที่ไว้ในแบบแจ้งการครอบครอง (ส.ค. ๑) มากเกินกว่าสิทธิของตนโดยชอบด้วยกฎหมาย

กรมที่ดินได้พิจารณาเห็นว่า การแจ้งเนื้อที่เกินไว้เป็นจำนวนมากเช่นนี้ น่าจะขัดต่อเหตุผลและความเป็นจริงซึ่งอาจพิจารณาได้จากหลักการจับจองที่ดินของราษฎรในสมัยก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ เฉพาะอย่างยิ่งตามพระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดิน (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๔๗๙ อันเป็นกฎหมายว่าด้วยการจับจองที่ดินฉบับหลังสุดก่อนใช้ประมวลกฎหมายที่ดินได้วางหลักว่า ในการอนุญาตให้จับจองนั้น ให้นายอำเภออนุญาตได้ไม่เกิน ๕๐ ไร่ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดอนุญาตได้ไม่เกิน ๑๐๐ ไร่ และถ้าผู้ใดประสงค์จะเข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินขอรู้เกินกว่าจำนวนดังกล่าว จะต้องขออนุญาตเข้ายึดถือครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินโดยการขอสัมปทานต่อรัฐบาล ถ้าผู้ใดบุกรุกเข้าครอบครองโดยพลการก็จะถูกพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งขังคุกและถ้าฝ่าฝืนก็อาจได้รับโทษทางอาญา ฉะนั้น การที่ผู้แจ้งการครอบครองที่ดินไว้เป็นจำนวนเนื้อที่คนละมาก ๆ หลายร้อยหลายพันไร่ เกินวิสัยที่บุคคลจะเข้าไปยึดถือครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินได้เช่นนั้นจึงน่าจะไม่ใช่ความจริง คือไม่ใช่ที่ดินที่ผู้แจ้งมีสิทธิอยู่ก่อนโดยแท้จริง แต่ได้ฉวยโอกาสแจ้งคลุมเอาที่ดินของผู้อื่นว่าเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมาย และไม่มีผลให้ผู้แจ้งเกิดสิทธิในที่ดินที่แจ้งนั้นตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ ฉะนั้น เมื่อปรากฏว่าผู้ใดแจ้ง ส.ค. ๑ ไว้เป็นจำนวนเนื้อที่เกินกว่า ๑๐๐ ไร่ ขึ้นไปก็เป็นข้อสังเกตว่า เจ้าของได้แจ้งการครอบครองไว้โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งโดยนัยนี้ชอบที่

จะนำบทบัญญัติมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ ประกอบกับกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๔๙๗) ข้อ ๔ มาใช้บังคับ โดยให้สอบสวนเสนอเรื่องไปกรมที่ดินเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป อนึ่ง ถ้าปรากฏว่ามีผู้แจ้งการครอบครองไว้ แม้มิได้มาขอออกโฉนดก็ตามก็ให้ดำเนินการสอบสวนเรื่องไปกรมที่ดินเพื่อพิจารณาด้วย
จึงเรียนมาเพื่อโปรดส่งพนักงานเจ้าหน้าที่ถือเป็นทางปฏิบัติ.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ)

ศ. ไทยวัฒน์

(นายศักดิ์ ไทยวัฒน์)

อธิบดีกรมที่ดิน

กองวิชาการ.